MAJLIS UGAMA ISLAM PULAU PINANG DAN SEBERANG PRAI

lwn.

SHAIK ZOLKAFFILY SHAIK NATAR & YANG LAIN

MAHKAMAH RAYUAN, KUALA LUMPUR
MOKHTAR SIDIN HMR
KC VOHRAH HMR
FAIZA TAMBY CHIK H
[RAYUAN SIVIL NO: P-02-184-1997]
20 MAC 2002

UNDANG-UNDANG ISLAM: *Bidangkuasa - Tanah wakaf - Wasiat - Permohonan untuk deklarasi bahawa tanah wakaf kembali kepada pesaka si mati berdasarkan amanah dan wasiat si mati - Samada termasuk dalam bidangkuasa mahkamah sivil - Samada perlu diputuskan oleh mahkamah syariah - Kausa tindakan - Samada responden mempunyai kausa tindakan yang sah - Perlembagaan Persekutuan per. 121(1A)*

PROSEDUR SIVIL: *Kehadiran - Memorandum kehadiran - Pertikaian berkaitan tanah wakaf, amanah dan wasiat - Permohonan untuk deklarasi dan injunksi di mahkamah sivil - Samada teratur - Perayu memasukkan kehadiran tanpa syarat - Samada menyerah kepada bidang kuasa mahkamah sivil - Samada dihalang dari mencabar bidangkuasa mahkamah*

Si mati dalam kes ini, Sheikh Eusoff bin Sheikh Latiff, ketika kematiannya telah meninggalkan dua keping tanah, iaitu Lot 55(i) dan Lot 193(2) di Georgetown, Pulau Pinang ('tanah tersebut'). Fakta menunjukkan bahawa pada 26 Jun 1890 si mati telah memeterai suatu 'deed of settlement' memperuntukkan tanah tersebut sebagai wakaf. Fakta juga menunjukkan bahawa melalui wasiat bertarikh 30 Disember 1892, si mati berwasiat bahawa 21 tahun selepas kematian pewaris terakhir dari amanah yang dibuat dalam wasiat tersebut, sebahagian dari Lot 55(i) dan keseluruhan Lot 193(2) akan berbalik semula daripada wakaf kepada anak cucunya. Memandangkan tempoh seperti yang disebut di dalam wasiat telah berlalu, responden-responden, yang merupakan pemegang amanah dan waris kepada estet si mati, memohon deklarasi bahawa tanah tersebut kembali kepada pesaka si mati dan diletak hak kepada responden sebagai pemegang amanah.

Permohonan responden ditentang oleh perayu, pemilik berdaftar kini bagi tanah tersebut. Berikutnya perayu memohon supaya tuntutan responden dibatalkan dan supaya perayu dibenar memfail pembelaan jika perlu. Permohonan perayu ditolak oleh penolong kanan pendaftar dan perayu

merayu kepada hakim dalam kamar. Hakim dalam kamar, dalam menolak rayuan perayu, memutuskan antara lain bahawa mahkamah mempunyai bidangkuasa untuk memutuskan halperkara seperti yang dipohon oleh responden, sementelah apabila perayu memfailkan kehadiran tak bersyarat yang berakibat perayu telah menyerah kepada bidangkuasa mahkamah. Perayu merayu kepada Mahkamah Rayuan, dan di hadapan hakim-hakim yang bijaksana, persoalan yang timbul ialah: (i) samada responden mempunyai kepentingan di dalam tanah tersebut dan dengan itu mempunyai kausa tindakan yang sah; (ii) samada mahkamah sivil mempunyai bidangkuasa untuk mendengar dan memutuskan permohonan responden.

Diputuskan:
Oleh Faiza Tamby Chik H

[1] Perayu telah memasukkan suatu memorandum kehadiran tanpa syarat di mahkamah sivil dan dengan itu telah menyerah kepada bidangkuasa mahkamah tersebut. Jelas, dengan berbuat demikian perayu dihalang dari menimbulkan isu mengenai bidangkuasa mahkamah tersebut.

[2] Remedi yang dituntut oleh responden adalah untuk suatu deklarasi, perletakan hak ke atas tanah serta injunksi, dan remedi-rernedi ini hanya boleh diberikan oleh mahkamah sivil sahaja. Lagipun, mahkamah sivil masih mempunyai bidangkuasa untuk membuat sesuatu interpretasi mengenai sebarang undang-undang bertulis pada setiap negeri termasuk undang-undang mengenai pentadbiran agama Islam. Selain itu, kedudukan yang diberi oleh undang-undang kepada perayu sebagai pemegang amanah adalah suatu tanggungjawab dan obligasi dan bukan sebagai suatu keistimewaan yang boleh dipandang remeh dan enteng sehinggakan tidak boleh tertakluk kepada bidangkuasa mahkamah terhadap setiap tindak-tanduknya.

[3] Perayu telah membuat andaian yang silap dan tidak matang dengan menghujahkan bahawa tanah tersebut adalah tanah wakaf. Pada hakikatnya kepentingan responden adalah berkisar pada wasiat. Apa yang hendak dituntut oleh responden ialah hartanah yang berpunca dari amanah si mati dan bukannya hendak menuntut tanah wakaf. Isu tanah wakaf seperti yang dikemukakan perayu tidak relevan langsung untuk permohonan saman dalam kamarnya.

[4] Adalah jelas bahawa kausa tindak responden berasal dari wasiat si mati dan hak yang mengalir daripadanya untuk menerima kembali tanah tersebut setelah berakhirnya tempoh 21 tahun selepas kematian pewaris di sisi undang-undang adalah tidak bermerit.

[Rayuan ditolak.]

Kes-kes yang dirujuk:

G Kethinasamy v. Majlis Agama Islam Pulau Pinang [1993] 2 MLJ 166 ***(dirujuk)***

Lim Chang Seng lwn. Pengarah Jabatan Agama Islam Pulau Pinang & Yang Lain [1996] 3 CLJ 241 ***(dirujuk)***

Majlis Agama Islam Pulau Pinang v. Isa Abdul Rahman [1992] 3 CLJ 1675; [1992] 1 CLJ (Rep) 201 ***(dirujuk)***

Mohamed Habibullah Mahmood v. Faridah Dato' Talib [1993] 1 CLJ 264 ***(dirujuk)***

Tengku Ali Ibni Almarhum Sultan Ismail v. Kerajaan Negeri Terengganu Darul Iman [1994] 2 MLJ 83 ***(diikuti)***

Perundangan yang dirujuk:

Perlembagaan Persekutuan, per. 121(1A)

Bagi pihak perayu - Abu Bakar As-Sidek (Ong Kheng Leong); T/n Ghazi & Lim
Bagi pihak responden - Zakaria Ariffin; T/n Aziz Zakaria Shaiful & Wan

Dilaporkan oleh WA Sharif

PENGHAKIMAN

Faiza Tamby Chik H:

Dalam kes di hadapan mahkamah dapat diperhatikan bahawa pihak responden pada 11 Disember 1995 telah memfailkan suatu writ saman terpinda untuk menuntut *inter alia* suatu perisytiharan bahawa tanah dan hereditamen yang dahulunya dikenali sebagai Lot No. 55(1), Mukim 13, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang terkandung di dalam Geran No. 477 dan 1767 dan sekarang dikenali sebagai Lot No. 1396 terkandung dalam Geran (First Grade) No. 23631 berserta dengan sekeping Lot lagi yang dahulunya dikenali sebagai Lot No. 193 (2), Bandar Georgetown, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang dan sekarang dikenali sebagai Lot No. 962, Seksyen 3, Bandar Georgetown terkandung dalam Geran (First Grade) No. 21582 dikembalikan kepada Pesaka Sheik Eusoff bin Shaik Latiff, si mati. Perintah selanjutnya ialah meletakkan hak ke atas nama plaintif-plaintif sebagai pemegang amanah kepada harta pesaka Sheik Eusoff bin Sheik Latiff, si mati kesemua tanah dan hereditamen yang dahulunya dikenali sebagai Lot No. 55(1), Mukim 13, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang yang terkandung dalam Geran No. 477 dan 1767 dan sekarang dikenali sebagai Lot No. 1396 terkandung dalam Geran (First Grade) No. 23631 serta dengan Lot No. 193(2), Bandar Georgetown, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang yang sekarang dikenali sebagai Lot No. 962, Seksyen 3, Bandar Georgetown terkandung dalam Geran (First Grade) No. 21582. Seterusnya memohon supaya defendan-defendan menunjukkan suatu akaun yang menyatakan kesemua wang yang diterima dan perbelanjaan ke atas hartanah yang dikenali sebagai Lot No. 962, Seksyen 3, Bandar Georgetown, Penang dan

Lot 1396, Daerah Timur Laut, Penang. Secara alternatif gantirugi, dan suatu injunksi menahan defendan atau orang suruhannya atau sesiapa sahaja dari menjual, memindahmilik atau campurtangan atau sebarang tindakan atau urusan ke atas tanah dan hereditamen yang dahulunya dikenali sebagai Lot 55(1), Mukim 13, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang yang terkandung dalam Geran No. 477 dan 1767 dan sekarang dikenali sebagai Lot No. 1396 terkandung dalam Geran (First Grade) No. 23631 serta dengan Lot No. 193(2), Bandar Georgetown, Daerah Timur Laut, Pulau Pinang yang sekarang dikenali sebagai Lot No. 962, Seksyen 3, Bandar Georgetown terkandung dalam Geran (First Grade) No. 21482 sehingga tindakan di dalam guaman ini selesai. Responden juga memohon kos, faedah dan apa-apa perintah atau relif yang difikirkan adil dan patut oleh mahkamah.

Pada 17 Januari 1996 pihak perayu telah memfailkan suatu saman dalam kamar (lampiran (9)) untuk mendapatkan suatu perintah bahawa writ saman berserta pindaan pernyataan tuntutan dan pindaan semula pernyataan tuntutan dibatalkan atau dimansuhkan. Pihak perayu juga memohon kebenaran diberi untuk pembelaan difailkan selepas perbicaraan dan keputusan saman dalam kamar ini, jika perlu, kos dan apa-apa perintah atau relif yang dianggap sesuai dan berpatutan oleh mahkamah. Saman dalam kamar itu telah disokong oleh suatu afidavit yang diikrarkan oleh Che Hasim @ Hashim bin Abdullah pada 16 Januari 1996. Pihak responden telah menjawab afidavit Che Hasim @ Hashim ini melalui satu afidavit jawapan oleh Tuan Syed Abdul Rahman bin Syed Hussin yang diikrarkan pada 7 Mac 1996. Saman dalam kamar itu telah didengar oleh penolong kanan pendaftar pada 20 Mac 1996. Kemudian penolong kanan pendaftar telah menolaknya dengan kos pada 5 April 1996. Pada 10 April 1996 pihak perayu telah memfailkan suatu notis rayuan kepada hakim dalam kamar (lampiran 12) merayu terhadap keputusan penolong kanan pendaftar itu. Perbicaraan notis rayuan kepada hakim dalam kamar itu telah dimulakan pada 24 Jun 1996 dan 2 September 1996 dan disambung pada 16 September 1996, 16 Oktober 1996, 30 Oktober 1996, 15 November 1996, 30 November 1996, 19 Januari 1997 dan diputuskan pada 11 April 1997 di mana hakim dalam kamar telah menolak dengan kos rayuan perayu. Pada tarikh yang sama perayu telah memfailkan suatu notis rayuan kepada Mahkamah Rayuan terhadap keseluruhan keputusan hakim dalam kamar itu. Dapat diperhatikan bahawa pihak perayu telah mengemukakan 10 alasan dalam Memorandum Rayuannya bertarikh 26 Jun 1997. Alasan tersebut adalah seperti berikut:

1. Yang Arif Hakim telah khilaf di sisi undang-undang dengan mengatakan bahawa Mahkamah Sivil mempunyai bidangkuasa dalam memutuskan perkara-perkara berkaitan dengan persoalan wakaf.

2. Yang Arif Hakim telah khilaf di sisi undang-undang dan fakta dalam menolak permohonan perayu memandangkan bahawa kedudukan perayu sebagai pemegang amanah tunggal harta wakaf adalah diperuntukkan oleh undang-undang.

3. Yang Arif Hakim telah tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa responden tidak mempunyai kausa tindakan di sisi undang-undang.

4. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa responden tidak mempunyai *locus standi* untuk memfailkan tuntutan mereka di mahkamah sini.

5. Yang Arif Hakim telah tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa responden mempunyai kausa tindakan di dalam pernyataan tuntutan.

6. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa perayu adalah pemilik berdaftar bagi tanah tersebut memandangkan bahawa tanah tersebut adalah tanah wakaf dan responden-responden tidak mempunyai apa-apa kepentingan terhadap tanah tersebut.

7. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa undang-undang telah menetapkan bahawa setiap harta wakaf haruslah ditadbir dan diletakkan kepada perayu dan responden-responden tidak boleh meyangkal kedudukan perayu.

8. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dengan gagal memahami bahawa perayu telah melaksanakan tanggungjawab mereka sebagai pemegang amanah tunggal harta wakaf tidak perlu untuk menjawab dan menyediakan penyata kewangan seperti yang dikehendaki oleh responden-responden.

9. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dalam memutuskan bahawa perayu telah pun menunduk kepada bidangkuasa mahkamah untuk memutuskan kes ini dengan memfailkan kehadiran tak bersyarat bilamana kehadiran dan permohonan perayu tersebut hanya adalah untuk keputusan mahkamah samada mahkamah mempunyai bidangkuasa.

10. Yang Arif Hakim tersilap di sisi undang-undang dan fakta dalam menolak permohonan saman dalam kamar perayu telah gagal memahami dan mempertimbangkan hujahan-hujahan yang telah disampaikan oleh perayu.

Dengan ringkas dapat diperhatikan bahawa Sheikh Eusoff bin Sheikh Latiff (si mati) telah meninggal dunia dan meninggalkan di antaranya dua (2) keping tanah, Lot 55(i) dan Lot 193(2), di Georgetown (tanah-tanah tersebut) yang kini didaftarkan di bawah nama perayu. Dapat diperhatikan juga bahawa responden-responden adalah pemegang amanah dan waris kepada estet si mati. Si mati meninggalkan wasiat bertarikh 30 Disember 1892 (wasiat tersebut). Wasiat tersebut memperuntukkan sebahagian lot 55(i) di Georgetown di mana didirikan masjid sebagai "wakaf" dan pemberian semula ("revision") daripada "wakaf" kepada anak cucu si mati 21 tahun selepas kematian pewaris terakhir. Peruntukan dari wasiat tersebut menyatakan bahawa Lot 193(2) di Georgetown akan berbalik semula 21 tahun selepas kematian pewaris terakhir dari amanah yang dibuat di dalam wasiat tersebut. Si mati juga meninggalkan "deed of settlement" bertarikh 26 Jun 1890 ("deed of settlement tersebut"). Deed of settlement tersebut telah memperuntukkan tanah-tanah tersebut sebagai "wakaf".

Dalam kes ini dapat diperhatikan bahawa pihak perayu telah memasukkan suatu memorandum kehadiran tanpa syarat di Mahkamah Sivil dan dengan itu kami berpendapat bahawa pihak perayu telah menyerah kepada bidangkuasa mahkamah tersebut. Dalam kes *Tengku Ali ibni AlMarhum Sultan Ismail v. Kerajaan Negeri Terengganu Darul Iman* [1994] 2 MLJ 83 menyatakan bahawa:

> Dengan memfailkan kehadiran tanpa syarat, defendan dihalang daripada menimbulkan isu mengenai ketiadaan bidangkuasa Mahkamah. Terdapat banyak autoriti yang menunjukkan bahawa jika defendan bertujuan mencabar bidangkuasa mahkamah, beliau mesti memasukkan kehadiran bersyarat dan bukan tanpa syarat, yang akan diikuti dengan sesuatu jenis permohonan untuk mengetepikan guaman itu. Cara yang digunakan oleh defendan di dalam kes ini jelas sama seperti suatu penyerahan kepada bidangkuasa mahkamah.

Mestilah diingati bahawa dalam kes ini pihak perayu telah menggunakan isu wakaf sebagai pembelaan terhadap tuntutan pihak responden sementara pihak responden pula telah membuat tuntutan berdasarkan suatu amanah yang diisytiharkan oleh si mati. Remedi yang dituntut oleh pihak responden adalah suatu deklarasi dan suatu perletakan hak ke atas tanah tersebut atau secara alternatifnya untuk suatu gantirugi dan suatu injunksi bagi melarang sebarang urusniaga ke atas tanah tersebut. Di sini inginlah kami menyatakan bahawa remedi tersebut hanya boleh diberikan oleh Mahkamah Sivil sahaja. Lagipun sayugia diingati bahawa Mahkamah Sivil masih mempunyai bidangkuasa untuk membuat sesuatu interpretasi mengenai sebarang undang-undang bertulis pada setiap negeri termasuk undang-undang mengenai pentadbiran agama Islam. Dalam kes *Lim Chang Seng lwn. Pengarah Jabatan Agama Islam Pulau Pinang & 1 Yang Lain* [1996] 3 CLJ 241:

a (4) Tidak ada sebarang peruntukan di dalam Enakmen Pentadbiran Hal Ehwal Agama Islam Negeri Pulau Pinang 1993 yang memberi kuasa kepada Mahkamah Syariah untuk membicarakan isu berhubung halperkara murtad ataupun berhubung samada sesuatu peninggalan agama Islam itu sah atau sebaliknya. Selanjutnya, tidak ada peruntukan bahawa permohonan sepertimana yang dibuat oleh kedua-dua plaintif di sini, sekiranya
b permohonan sedemikian perlu dibuat, hendaklah dibuat kepada Mahkamah Syariah umpamanya. Adalah jelas bahawa, berdasarkan Enakmen 1993 ini, tiada bidangkuasa diberikan kepada Mahkamah Syariah di Pulau Pinang terhadap perkara yang dibangkitkan, dan oleh sebab itu, Mahkamah Sivil adalah tidak terhalang untuk mendengar dan membicarakan halperkara atau
c persoalan tersebut.

Dalam kes *G. Kethinasamy v. Majlis Agama Islam Pulau Pinang* [1993] 2 MLJ 166 menyatakan:

d Tugas jawatankuasa syariah adalah memberi fatwa atau hukum atas sesuatu masalah yang dikemukakan. Pendapatnya bukan satu pengakuan bahawa tanah itu bukan tanah wakaf dan kubur-kubur itu hendaklah dipindahkan. Pendapat kadi besar, mufti dan jawatankuasa syariah dalam perkara ini tidak boleh membangkitkan estopel bagi menghalang defendan pertama dari membangkitkan pembelaan bahawa tanah itu tanah wakaf.

e Suatu halangan undang-undang yang dikenakan terhadap bidangkuasa Mahkamah Sivil ialah Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan yang berkuatkuasa pada 10 Jun 1988. Perkara 121(1A) berbunyi:

f Mahkamah-mahkamah yang disebutkan dalam Fasal (1) tidaklah boleh mempunyai bidangkuasa berkenaan dengan apa-apa perkara dalam bidangkuasa Mahkamah Syariah.

Ini bermakna apa-apa perkara yang jatuh dalam bidangkuasa Mahkamah Syariah Mahkamah Sivil tidaklah boleh mempunyai bidangkuasa terhadap apa-apa perkara tersebut. Dalam kes *Mohamed Habibullah bin Mahmood v. Faridah bt. Dato' Talib* [1993] 1 CLJ 264 Mahkamah Agong
g menyatakan:

Tujuan Parlimen dengan perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan adalah untuk menyingkir bidangkuasa Mahkamah Tinggi mengenai apa-apa perkara di dalam bidangkuasa Mahkamah Syariah.

h ...

(Oleh Harun Hashim HMA) Apabila bidangkuasa dicabar, pendekatan yang betul adalah untuk melihat sama ada Mahkamah Syariah mempunyai bidangkuasa dan bukan samada badan perundangan negeri mempunyai kuasa memperbuat undang-undang memberi bidangkuasa kepada Mahkamah
i Syariah.

Dalam kes *Majlis Agama Islam Pulau Pinang v. Isa Abdul Rahman* [1992] 3 CLJ 1675; [1992] 1 CLJ (Rep) 201 mahkamah menyatakan:

> Daripada pernyataan tuntutan responden, adalah jelas bahawa perintah sebenarnya yang dikehendaki oleh responden ialah satu injunksi berkekalan untuk mencegah perayu atau ejen-ejennya daripada meroboh masjid tersebut dan menahan perayu daripada melakukan segala penyediaan awal merobohkan masjid itu dan mendirikan sebuah bangunan komersial di tempat itu.
>
> ...
>
> *Per curiam*
>
> > Apabila sesuatu mahkamah sivil membicarakan tuntutan untuk mendapat sesuatu perintah (dan perintah yang dituntut bukan dalam bidangkuasa Mahkamah Syariah untuk mengeluarkan) maka mahkamah sivil hendaklah membicarakan tuntutan itu dan jika soal mengenai hukum syarak timbul semasa perbicaraan pihak-pihak terlibat boleh memanggil pakar-pakar ugama Islam untuk memberi keterangan dalam perbicaraan itu; atau pun pihak mahkamah boleh merujuk soalan-soalan kepada majlis fatwa berkenaan untuk mendapat kepastian.

Kami berpendapat bahawa kedudukan yang diberi oleh undang-undang sebagai seorang pemegang amanah kepada pihak perayu adalah suatu tanggungjawab dan obligasi dan bukan sebagai suatu keistimewaan atau privilege yang boleh dipandang remeh dan enteng sehinggakan tidak boleh tertakluk kepada bidangkuasa mahkamah terhadap setiap tindaktanduknya. Sayugia diingati bahawa disini pihak responden hendak menuntut hartanah dari suatu amanah si mati dan bukannya hendak menuntut tanah wakaf. Kami berpendapat bahawa isu tanah wakaf itu tidak relevan langsung untuk permohonan saman dalam kamar pihak perayu. Dalam kes ini dapat diperhatikan bahawa kausa tindakan pihak responden berasal daripada wasiat si mati dan hak yang mengalir daripadanya untuk menerima kembali tanah tersebut setelah berakhirnya tempoh 21 tahun selepas kematian pewaris terakhir. Kami tidak bersetuju dengan hujah pihak perayu yang menghujahkan bahawa pihak responden tidak mempunyai apa-apa kuasa tindakan pada sisi undang-undang. Kami berpendapat bahawa pihak perayu telah membuat suatu andaian yang silap dan tidak matang dengan menghujahkan bahawa tanah tersebut adalah tanah wakaf. Pada hakikatnya yang sebenarnya kepentingan pihak responden secara langsung berkisar dari wasiat tersebut. Oleh yang demikian di atas alasan tersebut rayuan perayu ditolak dengan kos. Deposit dikira dalam akaun kos.